

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Cardinalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

est horū qui sepius exul, hinc p̄cipue. i. maxime. Virgi. dixit. Sequit̄
mur te sancte deorū, Et saturnia magna dearū, p̄ sanctissime & ma-
xima, sed prosa respuit eum loquendi modū.

Pronomen.

Tertio. pronōia regūt huius regulę genitiuū non tria tm̄, sed oīa
ueluti, uterq; discimus, quorū ego grāmaticā, tu logicam, multi ser-
ui mali sunt, quorū meus est pessimus oīm. in æthicis Aristo. lauda-
mus quidē iuuenū eos qui sunt uerecūdi. Possunt etiā noīa substā-
tiua, siue cōmunia, siue ppria regere casum huius regulę, & cōphēdi
sub pnoīe possunt, ut alī pronōia sub noīe. Boetius. Quorū Basili⁹
olim regio misterio depulsus. E duo corripit̄, q̄; peto ui facit & tū

Numeri.

Quarto, duplex numerus, cardinalis .i. & ordinalis p̄cipue, licet &
aliī forsitan interim regūt hunc casum, ut duo istorū primus & ultī-
mus hominū. Iuue. Regū ultīmus ille bonorum, sic quot & quotus
hominū. Terē. Quot hominū illic litigant, sed quoniā utilissima est
numerorū notio, non nihil de ijs afferamus. NVMERVS igitur
est unitatū collectio. unitas non numerus, sed numeri est principiū.
Numerorū species, ut hic de numeris agimus sunt cardinalis, ordi-
nalis, p̄deralis, distributiuis & aduerbialis.

Cardinalis.

Cardinalis est numerus simplex, unde aliī trahūt originē. & dicitur
cardinalis. i. principalis, ut unus a. um. sed potius est numeri princi-
piū duo ē. o. tres tria, quattuor, quinq; sex, septē, octo, nouē, decē,
et hi proprie & maxime numeri sunt undecim, duodecim, tredecim
quattuordecim, quindecim, sedecim, septēdecim, octodecim, nouē-
decim, uiginti, uiginti unus & c. triginta, quadraginta, quinquaginta,
sexaginta, septuaginta, sed octoginta, non octuaginta. Centū, centū
& unū & c. Bis centū, tercentū & c. uel pluraliter tm̄ adiectiue, ut al-
bi albę alba dicimus, ducenti. tē. ta sic trecenti, quadringenti ubi t in
d. c in g. (qd' post n semp sit) mutat qngenti, sexcēti, septingenti, octin-
genti, nongēti. Mille, mille & unus & c. Bis mille, termille, quatermil-
le & c. Non duo mille nec duo centū & c. Quia adiectiua duo sunt q̄
inepte cōnectunt. Recte autē dicimus, duo milia, quia substantiuum
est, cuius singulare est Mile unico l. ut ait Georgius Valla, ut mile ho-
minū interiit, milia equitū Philel. dixit, millibus uenenis & rixis, sed
nolo imitari, quia mille adiectiuū indeclinabile, & mille substantiuū
in singulari, quod in plurali declinat milia miliū milibus. Illud autē

in sacris. Duodecim milia signati potest esse appositio, & subaudies uiri. sic milia drachmas, milia talēta. uel pōt sic intelligi, signati usq; ad duodecim milia, debebat drachmas uel talēta usq; ad decē milia. ut ut tñ excuset nolim imitari, sed loquar sic, milia signatorū, drachmarū, talentorū &c. Recte tñ dicā milia pondo. quia pōdus grūs est ut ntūs, neq; male dixeris authore Valla decē milia, quingētū pedites, quia pedites ad quingenti referi. & peditū in milia quasi p Zeuma facile intelligit, neq; barbarū est illud. Quicumq; angariauerit mille passus uade cum eo, & alia duo. subintelligit enim milia passuū, alioqui dixisset, alios duos. non alia, uel rectius bis mille.

Ordinalis.

Ordinalis est quo ordinē, seriēq; rerū notificamus, ut primus, secundus, tertius, quartus, quintus, sextus, septimus, octauus, nonus, decimus, undecimus, duodecimus, decimuster tius, decimusquartus, quintus &c. Vigessimus, uigessimusprimus, secundus &c. Trigessimus, uel tricesimus, quadragesimus, quinquagesimus, sexagesimus, septuagesimus, octogessimus usq; dicit octuagesimus, nonagesimus, Centesimus, ducetesimus, trecetesimus, quadringetesimus, quingetesimus, sexcetesimus, septingetesimus, octingetesimus, nongetesimus. Millesimus. Significat autē ultimū ex eo numero, ut decimus ultimus est ex decem. centesimus ultimus ex centū. primus tamē nō est ultimus nec em numerus est, sed numeri principitū, in ordine tamē ad plures sequētes, quādo dicendū sit primus, ueni prior, intraui primū, facio prius, canto &c. sensus facile indicabit si quis, dicta nostra pauerit. Quotus querit de numero ordinali, ut quota hora. Cice. ad Heren. Qua die, quota hora noctis factū esse dicatur. Sene. in lib. de ira. Iacebat cōiua cētesimus pro cētū dixit. ait Lancilo. At contra Ouidiaz na Laodomia. Inter mille rates tua sit millesima puppis. i. ultima e mille, Persi. Hoc satis an deceat pulmonē rūpere uētis Stemmata q; thulco ramū millesime ducis. i. ultimē e mille. Aliqñdo sumit unus quiuis e tali numero. Sueto. in Caligu. ducentesimā auctiōnē italiæ remisit, sic centesimā partē honorū patris assecutus sum. i. unā ex centū. Interdū sunt numeri multiplicatiui, ut ager hic centesimū fructum attulit. i. centies tantū quantū sementis acceperat, hoc mō appellata ē quadragesima quod quadraginta dies cōtineat, quo uocabula eloquentissimi nostrē religionis uiri utuntur. decima, p decima parte etiā substatiue capiti. Plau. Ut decimam solueret Herculi. Decima est decimā partē detrahare. In euāge. Vch uobis qui decimatis menthā & omne holus. abhinc numeris recte iungit ait Lancilo.